

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., ST. 2. — CENA 10 DIN
KRANJ, 4. JANUARJA 1960

Pred občnimi zbori sindikalnih organizacij

Sindikalne organizacije se v teh dneh pripravljajo na občne zборе. O tem je tajništvo Okrajnega sindikalnega sveta že pred časom razpravljalo. Organizacije v ustanovah bodo začele z občnimi zbori že v januarju, medtem ko naj bi v gospodarskih organizacijah končali z zbori šele aprila. To pa prevažem zato, da bodo sindikalne organizacije lahko imele ob tej priliki v rokah tudi letne obračune o gospodarjenju v preteklem letu. To dejstvo bo precej prispevalo k temu, da bodo poročila in zaključki na občnih zbori čim bolj stvarni.

Sindikalne organizacije so se v zadnjem času močno uveljavile. Od nekdanjih obrobnih skrbnikov ozimnic, izletov in počitniških domov so se preusmerile na odlučna življenjska vprašanja našega delavstva — k proizvodnji, delitvi dohodka, nagrajevanju itd. Tako imenovana akcija dveh tretjin je na iniciativu sindikalnih organizacij široko poživila stanovanjsko in ostalo komunalno gradnjo v korist družbenega standarda. Prav tako so sindikalne organizacije začele razvijati vzpodbudnejše načine nagrajevanja po delovnem učinku. Ta akcija se je hitro razširila tudi na akcijo za povečanje produktivnosti dela, odkrivanja notranjih rezerv in s tem za stalni porast proizvodnje in tudi družbenega standarda.

Na takih in podobnih konkretnih vprašanjih, ki so v zadnjem letu vzbujale slemernega člana kolektiva, je treba pripravljati tudi sedanje občne zборе. Hkrati je treba pripravljati predloge za nove odločitve in izvršne ukrepe članov, da bi tako zagotovili nadaljnje uspehe sindikalnih organizacij. Važno je, da so vse priprave za zboro čim bolj konkretne, da obravnavajo tiste probleme, ki člani sindikalnih organizacij, oziroma delavci v nekem kraju, ustanovi ali podjetju najbolj zanimajo.

S SEJE OLO KRANJ

Za osnovna sredstva 245 milijonov dinarjev posojil

Na zadnji lanskiji seji sta zbor OLO na ločenih sejah razpravljala in sklepala o organizaciji upravnih organov OLO in v zvezi s tem sprejela nekaj odločitev. Zboru proizvajalcev je pomembno nove organizacije in sistematizacije obrazložil tajnik OLO Pavle Zupančič, okrajnemu zboru pa Ivan Bertoncelj - Johan. Zbora sta predlagane odločke v celoti sprejela. Nato sta razpravljala o perspektivnem programu turizma na Bledu. Z nekaterimi dodatnimi predlogi in pomisli sta program potrdila.

Obsežna je bila tudi razprava o stanju v podjetju »Elan«. Poročilo o tem je podal predsednik ObLO Radovljica Jakob Eržen. Uvodoma je povedal, da razprava o bodočem statusu »Elana« še niso končane. Občinski ljudski odbor Radovljica je namreč že sprejel sklep za združitve »Elana« z »Jelko« v Radovljici in žago v Begunjah, pred dnevi pa je sklenil ta sklep za nedolgočasen čas odložiti, kajti razmere med omenjenimi podjetji so se v tem času spremenile. Iz ostalega dela poročila pa je bilo razvidno, da se »Elan« izvlekel iz najhujšega in da ima pogoje za nadaljnji razvoj. Pretežni del zaloga so že odprodali in ustvarili toliko sredstev, da bodo lahko odplačali tudi anuitete. Pomembnejše pa je, da so se notranji odnosi okrepili, zlasti pa je prišel do veljavne delavski svet. Okrajni zbor je potrdil, oziroma sprejel poročilo z nekaterimi pripombami, medtem ko zbor proizvajalcev ni bil z njim zadovoljen in je zahteval temeljitejšo finančno analizo.

Na skupni seji sta zbor razpravljala še o predlogu Sveta za plan in finance za razdelitev

Iz noveletne poslanice predsednika republike Josipa Broza-Tita

Vsem državljanom pristrčne čestitke za novo leto

Pred našimi delovnimi kolektivi so prihodnje leto izredno pomembne naloge: da še bolj izpopolnijo sistem upravljanja, da izpopolnijo sistem nagrajevanja in da dvignejo produktivnost dela, od česar morajo imeti v prvi vrsti korist proizvajalci sami. Glede tega smo že dosegli izredno vidne rezultate v številnih podjetjih, vendar mora to zajeti vsa podjetja in vse kolektive. Razume se, da morajo kolektivi s pomočjo sindikatov pazljivo pripravljati uvajanje novega sistema in v praksi, pri čemer se lahko poslužijo izkušenj kolektivov tistih podjetij, ki so v kratkem času dosegli izredno dobre rezultate. Isto velja tudi za kmetijstvo. Lani smo v kmetijstvu dosegli izredno dobre rezultate, vendar moramo leta 1960 napraviti še večje korake naprej v kmetijski proizvodnji in s tem dokazati polno vrednost ukrepov, ki smo se jih lotili.

Leta 1960 bomo investirali v naše gospodarstvo do sedaj največja sredstva. Stremimo za tem, da bi ta sredstva čim racionalneje izkoristili v namene, ki so jim namenjena! Vsako razpisanje ali širjenje investicij izven plana nam lahko povzroči le nove težave in lahko negativno vpliva na standard delavcev in naših državljanov sploh.

Državljanom in državljanem Jugoslavije, vsem delavcem v naših mestih in vaseh, naši mladini in najmlajši generaciji — pionirjem ter pripadnikom ljudske armade in varnostne službe najpristrčneje čestitam za novo leto 1960.

Kako so potekale zadnje ure starega in prve ure novega leta

NOVO LETO JE TITO PRIČAKAL V BEOGRADU

Predsednik Ljudske skupščine LR Srbije Jovan Veselinov je bil gostitelj v srbski skupščini, kjer je v prijetnem razpoloženju predsednik Tito s svojo soprogo in v družbi predsednika Zvezne ljudske skupščine Petra Stamboljica, podpredsednikov Zveznega izvršnega sveta Edvarda Karđelja, Aleksandra Rankovića, Rodoljuba Colakovića in Mijalka Todorovića, predsednika Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije Svetozarja Vukmanovića,

članov ZIS, Izvršnega sveta Srbije, zveznih in republiških ljudskih poslancev ter mnogih političnih, javnih in kulturnih delavcev pričakal Novo leto. Na splošno željo vseh je točno opolnoči stopil pred mikrofon predsednik Tito in zaželel vsem vso srečo v novem letu 1960. Kratkemu nagovoru je sledilo veselo rajanje, s prepevanjem partizanskih in narodnih pesmi. Kmalu zatem se je po dvorani zaslišalo »Kozaračko kolo«, ki ga je z drugimi pesmi tudi predsednik Tito. Prvi ples v novem letu pa sta zaplesala predsednik Tito in njegova soproga.

V zgodnjih jutranjih urah se je nato predsednik Tito s soprogo in nekaterimi političnimi in družbenimi predstavniki sprehodil po beograjskih ulicah. Povsod so ga meščani pristrčno pozdravljali in mu želeli srečno novo leto. Med sprehodom se je predsednik Tito s svojim spremstvom ustavil v kavarni »Majestic«, nato pa odšel v hotel »Metropol«, kjer se je zadržal v prijetnem vzdušju do zgodnjih jutranjih ur.

IN NA GORENJSKEM...

Na Javorniku pri Jesenicah je bila zadnjega dne v starem letu ob 11. uri večja slovesnost — odprt je bil nov parkirni prostor za avtobusno postajo pred vhodom v javorliško valjarno. Nov objekt je otvoril predsednik upravnega odbora Železarne Tone Pintar. Otvoritvi je sledilo množično zborovanje v valjarni, na katerem je predsednik delavskega sveta Franc Gašperin seznanil vse prisotne z uspehi Železarne v preteklem letu. S tem pa slovesnost še ni bila končana — sledila je otvoritev in ogled novih upravnih prostorov. V dvorani novega upravnega po-

slojja je bila tudi slavnostna seja delavskega sveta, na kateri je imel ob jubilejnem letu jeseniške Železarne poročilo glavni direktor ing. Matevž Hafner. — Ob tej priložnosti so bili vsi člani delavskega sveta za svoje uspešno delo tudi nagradjeni.

V Kranju je bil v zadnjih dneh v Prešernovem gledališču, v kinu »Storžič« in v spodnjih prostorih Doma JLA nepopisen živžav. Povsod so se vrstile prireditve za prireditelje. Na sliki levo spodaj vidite cibicane in ponirje, ki z velikim zanimanjem sledijo filmski predstavi. Povsod pa jih je obiskoval dedek Mraz in dajal najmlajšim lepa darila — Za občane Kranja je posebno pomembna dograditev spodnjega dela Sindikalnega doma, kjer je vhod v kino »Storžič«.

Prav tako kot v Kranju in na Jesenicah so bile tudi v ostalih krajih in mestih na Gorenjskem številne prireditve. Povsod so si prizadevali, da bi noč med stari in novim letom pričakali v najlepšem razpoloženju in da bi tudi otroci kar najlepše preživeli dneve, ko jih je obiskal Dedek Mraz.

KUBANSKI ZUNANJI MINISTER OBISJE JUGOSLAVIJO

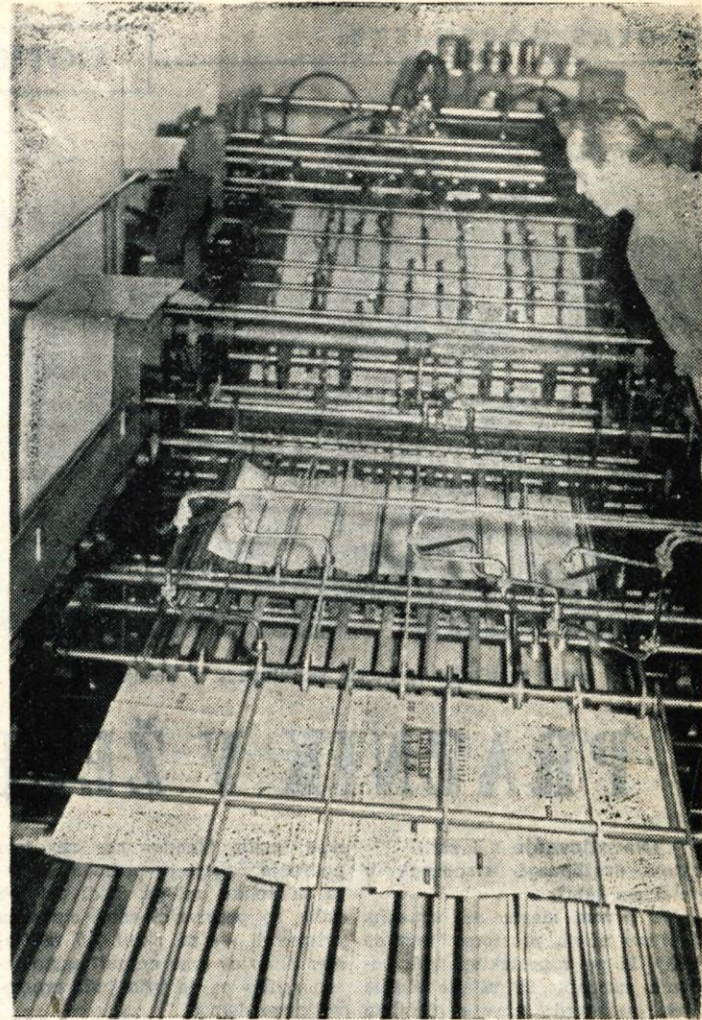
Kubanski zunanji minister dr. Raul Roa bo 15. januarja prisel na obisk v Jugoslavijo, kjer se bo zadržal do 19. januarja. Ministrstva 24-dnevna turneja po državah Evrope in Amerike, v kateri bo med drugim obiskal tudi Jugoslavijo, ima vljudnostni in privatni značaj.

GRONCHI BO OBISKAL SOVJETSKO ZVEZO

Predsednik Italijanske republike Gronchi bo v petek, 8. januarja prisel na uradni obisk v Sovjetsko zvezo. Spremljal ga bo tudi italijanski zunanji minister. Med obiskom v Sovjetski zvezi se bo predsednik italijanske republike trikrat sestel s sovjetskimi državniki.

HRIB PRI REKI DRSI

Kakih 10 km od Reke je začel v kanjonu Riječine drseti del hriba, kjer je po oceni strokovnjakov približno 400.000 kubičnih metrov zemlje in kamenja.

Vedno več naročnikov „Glasa Gorenjske“

Število naročnikov našega lista zadnja leta stalno narašča. Največji skok, za 2468 naročnikov, pa je bil dosežen v letu 1958. Tako smo lani decembra tiskali skupno 10.534 izvodov »Glasa Gorenjske«, te dni pa že 13.002 izvoda. Tako postaja naš list eden najbolj branih pokrajinskih listov.

Najbolj (za več kot 100 odstotkov) se je povečalo število naročnikov na Jesenicah. Veliko novih naročnikov smo zabeležili v zadnjih mesecih, odkar smo objavili, da bo list po Novem letu izhajal trikrat tedensko.

Na prvem mestu po številu naročnikov je seveda kranjska občina, kjer prodajo v kolporožki in odpošljejo naročnikom

5080 izvodov »Glasa Gorenjske«. Na drugem mestu je občina Škofja Loka s 1715 naročniki, zatem Jesenice s 1495, Tržič 1235, Radovljica 1085, Bled 535, Železniki 430 in občina Bohinj s 492 naročniki. Naši izseljenci v inozemstvu, fantje, ki služijo kadrovske rok in drugi bralci izven okraja pa imajo naročenih skupno 885 izvodov. Največji porast v številu novih naročnikov smo zabeležili v zadnjih mesecih, odkar smo objavili, da bo list po Novem letu izhajal trikrat tedensko.

Na sliki: takole prihajajo potiskane pole papirja — Glasa Gorenjske — iz tiskarskega stroja.

Ob občinskem prazniku občine Železniki

Industrializacija Selske doline si utira pot

V nedeljo, 10. januarja praznuje občina Železniki svoj občinski praznik. Ta datum so si izbrali v spomin na legendarno borbo za Drazgoše. Srdita borba Cankarjevega bataljona s tehnično in številčno nadmočnim okupatorjem v januarskih dneh leta 1942 je edinstven podvig naših partizanov, ki bo ostal zapisan v zgodovini naših narodov kot primer, kako se je treba boriti za svobodo domovine. 8. januarja tega leta so začele z vseh strani Drazgoški ropotati strojnice; 9. januarja je bilo slišati že prve strele iz topov; 10. januarja so nemške granate začele spreminjati gozdove in njive v strašno razdejano in rušiti hiše tamkajšnjih domačinov; naslednji dan je začel švigati ogenj iz topovskih cevi že v zgodnjih jutranjih urah in 12. januarja prav tako. Nemci so izseljevali domačine. V istih dneh naslednjega leta (1943) so Drazgošani množično odhajali v partizane. Nič manj kot 340 borcev je padlo iz občine Železniki, iz samih Železnikov pa 53.

Ob občinskem prazniku smo obiskali predsednika občine Železniki tovariša ANTONA GOLJO in mu zasnežili nekaj vprašanj:

»Kateri so, tovariš predsednik, najpomembnejši uspehi občine v gospodarstvu in na področju obzasičevanja nekaj vprašanj:

Odlok o stanarini in hišnih skladih sprejet

Zadnji ponedeljek minulega leta je bila na Jesenicah seja obeh zborov ObLO. Med drugim so sprejeli predlog nove organizacije in sistematizacije delovnih mest upravnih odborov ObLO, razpravljali o spojitvi nekaterih trgovskih in obrtnih podjetij ter rešili še vrsto drugih pravnogospodarskih vprašanj. Sprejeli so tudi odlok o popisu in vrednotenju stanovanj ter od-

lok o stanarini in hišnih skladih. Za območje jeseniške občine so določili valorizacijsko vrednost točke 450 dinarjev, sto let amortizacijske dobe z 10 odstotnim odpisom materiala in brez conskih dodatkov. O teh vprašanjih je bila dokaj živahna razprava v obeh zboriš — zbora sta namreč zasedala ločeno. Medtem ko je občinski zbor sprejel vrednost točke 450 dinarjev, je zbor proizvajalcev predlagal za 10 dinarjev nižjo vrednost. Komisija za vsklajevanje sklepov pa je potrdila prvotni predlog, oziroma sklep občinskega zbora.

Med 20 točkami dnevnega reda je bila zanimiva tudi razprava o ukinitvi prisilne uprave v gostinskem podjetju hotel »Razor« v Kranjski gori. Odborniki so dobili dvoje poročil, in sicer poročilo prisilne uprave o stanju v podjetju in poročilo tržne inšpekcije, ki pa sta si v bistvu nasprotni. Ze to dejstvo potrjuje, da se razmere v »Razoru« niso izboljšale in da ObLO, ko je imenoval prisilno upravo, ni imel najbolj srečne roke. Stanje je pravzaprav ostalo takšno kot takrat, ko je bila prisilna uprava imenovana. Kaže, da so vsi,

od prisilnega upravitelja pa tja do skladiščnika, kdor je imel le opraviti z materialom in sredstvi, imeli »Razor« kot objekt, iz katerega je treba izvleči kar največ v osebni prid posameznika. Med drugim si je na primer prisilni upravitelj dal izplačati za dobrih 14 mesecev skoraj 450.000 dinarjev dnevnic, ne da bi za to izstavil potrebno potrdilo; račun revizijskega zavra v Ljubljani so znašali 423.000 dinarjev itd. Ni treba posebej obravnavati druge probleme, o tem bodo morali pač kolektiv in krajevni činitelji bolj razmisliti. Druhim »zdravil« za »Razor« pa trenutno ni, kot popolna kadrovska revizija in dobro vodstvo.

Sovjetska pomoč Indiji

Sovjetska zveza je obljubila Indiji pomoč za tretji petletni načrt 1961—1965. Pomoč bo znašala milijardo 800 milijonov rupij. Težišče indijskega petletnega načrta bo na poljedelstvu in na razvoju industrije.

S seje ObLO Bled

Zanimanje prebivalstva za nove najemnine je veliko

V četrtek, 24. decembra je bila na Bledu 16. skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Bled ter 22. in 23. seja občinskega zbora ter zbora proizvajalcev. Na dnevnem redu skupne seje so odborniki razpravljali o sklepih o nekaterih pomembnih gospodarskih in upravnih zadevah občine. Najdlje so razpravljali o predlaganem odloku o stanarini in hišnih skladih, dalje o programu turističnega razvoja na Bledu in o aktualnih vprašanih gospodarstva in družbenega življenja v blejski občini.

ski odbor proučil novo organizacijo in sistemizacijo upravnih organov občinskega ljudskega odbora. Posebna komisija za napredek dela upravnih organov občinskega odbora je s sodelovanjem tajništva in referentov sestavila obsežen elaborat na osnovi temeljite analize posameznih del in opravil za določena delovna mesta vodilnih ter ostalih uslužbencev. V tem pogledu je bil dosežen zadovoljiv uspeh, saj se z novim predlogom o sistemizaciji zmanjša upravljalni aparat za 7 delovnih mest, in sicer od 59 na 52. V nekaterih primerih bi se sicer norme za posamezna opravila še lahko zaostriale, vendar pa je pristoječa večjega prenašanja pristojnosti na občino pričakovati povečanje operativnih del na nekaterih delovnih mestih. Predlog odloka so odborniki soglasno sprejeli.

Na dnevnem redu te seje so bili tudi informacije o splošnih aktualnih vprašanih gospodarstva in družbenega življenja. Predsednik občine je seznanil odbornike s problemi in zvezi s sanacijo jezera, s deli pri gradnji vodovoda in kanalizacije itd. Odborniki so vpraševali in poročali nekatere novice in predloge ter želje volivcev. Prav na tej seji se je izkazalo, da so informacije kot posebna točka dnevnega reda potrebne in koristne.

Na seji so tudi sklenili, da bo sredi januarja posebna delegacija Bleda prisostvovala splošni čezoceanske ladje Bled iz piranske luke.

-jb

DO KONCA MARCA AKONTACIJE

na stanovanjske najemnine, če ne bi pravočasno sprejeli odlokov — Navodila za najemnine poslovnih prostorov

Sekretariat za socialno politiko in komunalna vprašanja pri Zveznem izvršnem svetu je izdelal navodila o začasnem plačevanju najemnin, kjer bi občinski odbori zakasnili z izdajanjem odločb. V navodilih je rečeno, da bodo stanovalci v tem primeru plačevali akontacijo. Višina akontacije pa naj bi bila najemnina za december, povišana z zneskom nadomestila za najemnine, ki ga bodo prejeli stanovalci. Občinski ljudski odbori pa bodo morali tudi za pobiranje takih akontacij izdati ustrezne predpise.

V novih prostorih čevljarne »Ratitovec« v Češnjici

PRAZNIK V ŽELEZNIKI

(Nadaljevanje s 1. str.) jektov družbenega standarda v preteklem letu?»

»Na prvem mestu naj omenim otvoritev novih prostorov tovarne NIKO, ki pa v preteklem letu posebnih uspehov še ni zabeležila zaradi nekaterih težav s plačilom anuitet in s proizvodnjo. Zelo pomemben uspeh je nadalje dograditev Zdravstvenega doma, ki je že pod streho. Zaaj so ljudje prispevali preko 5000 udarniških ur in dali okoli 400 kub. metrov lesa. Zdravstveni dom bomo v letu 1960 dokončno dogradili in opremili. Letos smo dogradili tudi nove prostore čevljarne »Ratitovec« v Češnjici, v katere so se iz prejšnjih, skrajno nehygienskih prostorov vselili v začetku decembra. Novi prostori še miso povsem opravljeni.

Razen tega smo letos elektrificirali tudi precejšen del oddaljenejših vasi, ki elektrike doslej še

niso imele. Vendar nas na tem področju čakajo v prihodnjem letu še velike naloge. Tudi pri teh delih so prebivalci sami ogromno prispevali — za okoli 7,5 milijonov dinarjev smo nebrali samo lesa, veliko pa je bilo tudi prostovoljnega dela.

»In katere so najvažnejše naloge v občini v letu 1960?»

»Kot sem že omenil, naša čakajo še velike naloge na področju elektrifikacije. Tu bomo porabili še približno toliko denarja kot letos. Elektrificirati moramo še celo Davčvo, Zabrdno, Torke in Ravne. Naša najvažnejša naloga v l. 1960 pa je rekonstrukcija podjetja LIP Češnjica, kjer je zaposlenih 450 ljudi, ki delajo v skrajno nehygienskih in nehygienskih prostorih. Predračun za rekonstrukcijo znaša 400 milijonov dinarjev. Rekonstrukcijo bodo izvajali več let, v etapah, zato tudi s sredstvi ne bo takih težav.

Dalje bomo v letu 1960 pričeli graditi dva stanovanjska bloka, enega za zdravstvene delavce pri

novem Zdravstvenem domu, drugega pa bo za svoje delavce gradilo podjetje LIP.

V tem letu bomo nadalje končali tudi z gradnjo ceste v Davčo, na novo pa bomo začeli graditi cesto v Martinj vrh (od Jesenova naprej); če pa bomo imeli dovolj sredstev, bomo nadaljevali tudi z gradnjo cest Selca—Kališče in Bukovica—Sterpnik.

Velike naloge naša čakajo nadalje še na področju turizma in gostinstva ter kmetijstva. Investicijski program za novo gostišče v Železnikih že imamo. V izdelavi je tudi perspektivni plan razvoja kmetijstva in gozdarstva na področju naše občine, s katerim bomo med drugim tudi reorganizirali doslej močno razcepljeno gozdarsko službo. V kmetijstvu pride za naš teren v poštev v glavnem živinoreja in sadjarstvo, poljedelstvo pa le v spodnjem delu občine. 75 odstotkov vseh naših površin pokriva namreč gozd, zato moramo gozdarstvu posvetiti tudi največ pozornosti in začeti tu s pametnim planskim gospodarjenjem.

-t

V Češnjici bodo prenovili obrate MLIP

Bruto proizvodnja se bo povečala za preko pol milijarde

Medzadružno lesno-industrijsko podjetje v Češnjici se je razvilo iz nekdanjih žagarskih obratov v Selški dolini. V zadnjih letih je podjetje napravilo ogromen razvoj in se uveljavilo tako na domačem kot na tujih tržiščih. Tudi proizvodnjo je v mersičem preusmerilo zlasti v finalne izdelke, in tako izpolnilo smernice za razvoj lesne industrije, iz manjše lesne gmote ustvariti večjo vrednost.

Med osnovne izdelke, ki jih to podjetje izdeluje, sodijo omarice za radio aparate, šivalne omarice, razne mizice, stojala za revije in podobno. Razen tega izdelujejo še nekatere vrste zabojev, sodove in podobno. Pred kratkim pa so zaključili dogovor, oziroma sprejeli naročilo za več tisoč kosov vratnih polknic za Ameriko. Računajo, da bodo mesečno odposlali okoli 3 do 4 tisoč takih polknic. Zmanjšali pa bodo količino zabojev. Podjetje je vse leto dobro poslovilo in je letni plan že izpolnilo. Po planu so morali izdelati za nad 543 milijonov dinarjev izdelkov. Bruto proizvodnja je bila letos za skoraj 10 odstotkov višja kot lani, čisti dohodek pa za nekaj nad 11 odstotkov.

Takemu uspehu je veliko pripomoglo zanimanje kolektiva za proizvodnjo in pa nagrajevanje, ki je bilo mnogo vzpodbudnejše kot prejšnja leta. Letos so ustvarili na zaposlenega že 1.330.000 dinarjev bruto proizvodnje. Razpravljali so tudi o programu za prihodnje leto, ki bo še večji kot letošnji. Uprava podjetja je namreč pripravila investicijski program za rekonstrukcijo obratov. Za uresničitev celotnega programa bodo potrebovali nekaj nad 493 milijonov dinarjev. Ker bodo gradili etapno, bodo prihodnje leto porabili okoli 140 milijonov; dogradili bodo novo mizarino, naslednja leta pa še nov žagarski in sodarski obrat. Sedanji žagarski obrat je razbit v štirih starih žagah in je spričo tega neekonomičen. Podobno je s sodarstvom. Ko bodo omenjeni program izpolnili, bodo povečali bruto proizvodnjo od letošnjih 517 milijonov na 1.050 milijonov. Nekaj nad 70 odstotkov proizvodov bodo izvozili.

Kakor so nam povedali, bodo pri rekonstrukciji sodelovali tudi člani kolektiva in opravili skoraj vsa težka dela. Obvezali so se, da bo vsak delal 50 ur. Ker je zaposlenih okoli 470 ljudi, bo prostovoljno delo pomemben prispevek kolektiva k rekonstrukciji podjetja.

-k

V jeseniški železarni odslej pet sindikalnih podružnic

Pred nedavnim so imeli na Jesenicah ustanovne občne zbornice sindikalnih podružnic novih gospodarskih enot jeseniške železarnice, in sicer za enote topilnic, valjan, predelovalnih obratov, strojno-energetske skupine ter glavne pisarne s pomožnimi organi. Z novim letom bodo namreč uveljavili novo organizacijo tovarne. Tej obliki so prilagodili tudi dejavnost političnih organizacij. V sredo so izvedli tudi volitve delavskih svetov za štiri gospodarske enote. V vsak delavski svet so izvolili po 25 članov.

Na ustanovne občne zbornice so sindikalni pododbori dobro pripravili. Na 27 občnih zborih so analizirali dosedanje delo sindikata v tovarni ter ostale probleme in izvolili delegate. Doslej je bilo namreč v tovarni 27 sindikalnih pododborov ter izvršni odbor. Po reorganizaciji pa, kot rečeno, bo pet povsem samostojnih podružnic. Na zunaj pa bo sindikalno organizaci-

jo železarne zastopal izvršni odbor.

Razprava na minulih občnih zborih je bila pestra in zanimiva. Zborov se je udeležilo okoli 52 odstotkov članov, od tega jih je 9 odstotkov sodelovalo v razpravi. Največ so govorili o kvaliteti proizvodov, o delavskem upravljanju, družbeni prehrani, standardu in drugem. Mnogo so govorili o toplem obroku v tovarni. Izkkušnje, ki so jih dosegli v nekaterih obratih, kjer že imajo tople obroki, so vzbudile zanimanje zanj tudi v ostalih obratih. Z novim letom bodo uvedli topli obrok tudi v vseh obratih na Javorniku, tekom leta pa še v ostalih obratih železarne.

V zvezi z gradnjo stanovanj je sindikalna organizacija organizirala med kolektivom anketo, na podlagi katere bodo zbrali predloge za bodočo gradnjo. V prihodnjih dveh letih predvidevajo namreč izgradnjo 450 družinskih in 132 samskih stanovanj.

-k

IZMENA — ob 14. uri pred »Alpino« Žiri

Kmetijstvo in preskrba v jeseniški občini

Občinski sindikalni svet Jesenice je pred nedavnim na VIII. rednem plenumu obravnaval vprašanje preskrbe jeseniškega trga in probleme kmetijstva. Plenum je ugotovil predvsem naslednje:

Za oskrbo jeseniškega trga, dovoza zelenjave, sadja in ostalih pridelkov občutno primanjkuje prevoznih sredstev. Nekatera trgovska podjetja nimajo na razpolago niti najpotrebnejšega prevoznega parka. Prevozno podjetje »Avtoservis« ima le nekaj vozil, ki pa so v glavnem že popolnoma obrabljena. Občutno primanjkuje skladiščnih prostorov in hladilnih naprav, kar povzroča kvarjenje sadja in zelenjave. Jesenice nimajo v neposredni bližini preskrbovalnega in proizvodnega centra, ki bi mogel v zadovoljlivi količini zalagati jeseniški trg. Preskrba mesta je vezana na uvoz skoraj vseh prehranskih artiklov. Domača proizvodnja pa je sila borna.

Proizvodnja mesa na območju jeseniške komunice znaša letno samo okoli 300 ton, potrebujejo pa ga okoli 800 ton. Prav tako slabo stanje je z mlekom, ki ga proizvedejo le 400.000 litrov, medtem ko ga sami dnevno potrebujejo 5.000 litrov.

Plenum je tudi ugotovil, da so v kmetijstvu jeseniške občine relativno najmanj investirali. Medtem ko so se v okolici merilu investicije v kmetijstvo dvignile letos na 7 % od vseh investicijskih sredstev, je jeseniška občina investirala v to dejavnost 0,2 % vseh gospodarskih investicij.

Tudi kmetijske zadruge niso pokazale doslej največjih uspehov. To je razumljivo, ker niso dobile potrebne materialne po-

moči. Največja težava je s kadri. Korak naprej so štirje kandidati, ki so jih letos poslali v šolo, kar pa je seveda premalo.

Po uvodnem poročilu in živi razpravi si je plenum zadal predvsem naslednje naloge, ki jih bo treba v prihodnje izvajati:

Za leto 1960 in v nadaljnjih letih morajo predvsem planirati večja sredstva v kmetijstvo, tako da bodo investicije ostale vsaj na istem nivoju in odnosu na ostale občine v okolici merilu. Investicije naj bi predvsem vlagali za gradnjo skladišč, hladilnih naprav, v prevozna sredstva, v nadaljnji razvoj poljedelstva, predvsem pa za napredek obstoječih kmetijskih združ. Le-te naj bi v kooperaciji z individualnimi proizvajalci začele gojiti piščance — pohance. Za to so dobri pogoji, ker imajo na Jesenicah že valilnico. Kmetijsko posestvo Poljče naj bi se v sporazumu z radovljiško občino preusmerilo na proizvodni center, ki bi preskrboval s kmetijskimi pridelki Jesenice in Radovljico. Temu posestvu bi se priključilo vse zemljišče SLP v žirovniškem in jeseniškem območju. Tudi zemljo, ki jo že danes dajejo kmetje na tem območju v zakup ali v prodajo, bi bilo potrebno zajeti, kupiti ter priključiti posestvu. Posestvo v Poljčah bi se lahko na ta način specializiralo na mlečno proizvodnjo ter z lahkoto oskrbovalo Jesenice z mlekom v zadostni količini. Na ta način bi odpadel komplicirani prevoz in dobava mleka s Tolminskega, ki ne jamari jeseniškemu prebivalstvu dovoljne količine kvalitetnega mleka. Tudi cena mleku, ki je sedaj zelo visoka, bi se s tem občutno znižala.

France Leben

LJUDJE IN DOGODKI Strašilo preteklosti

Cez novoletne praznike so od vsepovsod prihajala vedra poročila o optimističnem razpoloženju, s katerim so milijoni ljudi vstopili v novo leto. Med čestitkami, ki si jih ob tej priložnosti izmenjujejo navadni ljudje in tudi visoki državniki, je bilo dosti izrazov dobre volje in zaupanja v svetlejšo prihodnost. Kot da bi hoteli z željami za lepšo prihodnost pokopati vse slabo in neprimerno iz preteklosti.

Tako miroljubno novoletno vzdušje po svetu pa so skalila vznemirljiva poročila iz raznih mest in krajev v Zahodni Nemčiji in drugod o ponovni oživitvi dejavnosti nacističnih elementov.

V čem se izraža ta dejavnost? Okoli novega leta so se nenadoma pojavili kljukasti križi po raznih poslopljih, zidovih in mostovih. Mostovi na cesti Frankfurt—Nürnberg so bili vsi porisani s temi osvraženimi znaki nekdanje hitlerjevske sile. S temi znaki so bile porisane tudi cerkve in javna poslopja v mnogih vaseh.

V zahodnonemškem mestu Koburgu so te dni našli po ulicah raztresene letake, ki pozivajo prebivalstvo, naj na prihodnjih volitvah glasuje za hitlerjevske stranke.

Hitlerjevski privrženci pa se niso omejili samo na pisanje nacističnih gesel in znakov. V mnogih mestih je prišlo tudi do hudih protižidovskih izpadov, ki spominjajo na čase, ko se je Hitler pripravjal

prevzeti oblast. V Kölnu so hujšakci napadli židovsko sinagogo. Med storilci so odkrili pripadnike takoimenovane Deutsche Reichs Partei, ki ni nič drugega kot naslednica bivše hitlerjevske nacistične stranke. Svoje pripadnike zbira ta stranka še posebej med nemško mladino, ki ji niso znana vsa grozodejstva in strahote hitlerjevske vladavine.

Nacistični izpadi pa se niso omejili samo na Zahodno Nemčijo. O podobnih primerih pisanja gesel in risanja kljukastih križev kakor tudi o protižidovskih izpadih so poročali tudi iz Avstrije in celo na Norveškem se je pripetilo nekaj podobnega.

Na podlagi tega se neki britanski časopis upravičeno sprašuje, ali ni morda nacizem samo trenutno zaduščen, ne pa tudi uničen. Skoraj bi bili lahko prepričani, pravi dalje časopis, da ne bomo nikoli več slišali o tej umazani manifestaciji neumnosti, saj je ves svet zvedel za hud madež koncentracijskih taborišč. Zadolgi dogodki pa — po besedah omenjenega časopisa — pričajo, da nemško mladino vauči zastupljajo s hitlerjevskim duhom. To pa ni nič čudnega, saj je več bivših nacističnih funkcionarjev spet prišlo na vodilne položaje v Zahodni Nemčiji.

Razume se, da svetovna javnost ne more mirno gledati na oživljanje nacistične dejavnosti v Nemčiji in drugod po Evropi. Se vse

preveč so sveži sledovi žrtve in trpljenja, ki ga je človeštvu povzročil nacizem. Tudi javnost v sami Zahodni Nemčiji je, upajmo, v velikanski večini nasprotna ponovnemu delovanju bivših nacistov. Zadnji dogodki so vzbudili po vsej zahodni Nemčiji veliko pozornost in negotovanje. Policija je bila primorana poseči vmes in je zaprla nekaj najbolj vidnih nacističnih razglašencev. Tudi kancler Adenauer je javno obsodil nacistično delovanje. Pravijo, da mu je bilo to zelo neprijetno, saj so bili največji izpadi ravno v Kölnu, kjer je bil on dvakrat izvoljen za mestnega župana. Danes pa ima to funkcijo v Kölnu njegov sin.

Vsa svetovna javnost upravičeno pričakuje, da bo bonnska vlada v kralj zatrika te najnovejšje pojave nacistične dejavnosti in tako odpravila taka strašila preteklosti.

Zvozne Kos

Izdaja CP »Gorenjski tisk«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor G. Beznik —
Odgovorni urednik Vojko Čovak — Tel. uredništva 475
— Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-125 — Izdaja ob ponedeljkih, srodah in sobotah — Letna naročnina 900 dinarjev, mesečna 75 din

OBVEŠČEVALEC

SMALI OGLASI

180 kg. Naslov v oglasnem oddelku

OB JAVE

Trgovsko podjetje KNJIGARNA SIMON JENKO v Kranju obvešča vse gospodarske organizacije, da sprejema pismena prednaročila za

Tiskovine za zaključni račun 1959
Priročnik (Ščeki) o sestavi zaključnega računa
Skripta (Združenje knjigovodij LRS) in sicer troje:

1. za gospodarske organizacije proizvodnje
 2. za gospodarske organizacije trgovine
 3. za gospodarske organizacije s pavšalnim obračunom.
- Naročila sprejemamo do 6. januarja 1960. V naročilu je navesti kakšne vrste tiskovine (enotne ali za pavšaliste) in koliko kompletov.

Zadnje stopalo od motorja (pedal, sem izgubil v ned. 20. decembra od 11. do 12. ure na cesti od Kranja do Cerklj. Poštenega najditelja prosim, naj ga proti nagradi vrne na naslov v oglasnem oddelku 5412
Iščem opremljeno ali prazno palno peč z baterijo in prenosno lončeno peč. Štok, Cesta Kokrškega odreda 30
Prodajam večjo količino medu, nekaj voska in čebel. Naslov v oglasnem oddelku 2
Prodajam Vespo GS 150 cm, tip 58, kompletno, opremljeno. Valič, Preddvor 45
Prodajam dva prašiča, težka po

pesmi; 13.30 Arije iz raznih oper; 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Naši popotniki na tujem — Dr. Ivan Černogaj; Neapeljski drobci; 16.00 Radi bi vas zabavali; 17.10 Razgovor z volivci; 17.55 Kitara pod oknom; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Slovenski skladatelji pišejo za mladino — IV. Karel Pahor; 18.45 Razgovori o mednarodnih vorašanjih; 20.00 Poje zbor Radia Sarajevo; 21.45 Jože Kampič s svojim kvintetom.

SREDA, 6. JANUARJA

8.05 Pojo inozemski mladinski pevski zbori; 9.15 Samospevi hrvatskih in srbskih skladateljev; 9.40 Po strunah in tipkah; 10.10 Jakov Cipci: Osem skladb dirigira orkester Slovenske filharmonije; 11.55 Zvoki s citer; 12.15 Radijska kmečka univerza — Ing. Raul Jenčič: Stroji za sestev in sajenje; 12.25 Pisani zvočki z Dravskega polja; 13.30 Narodne s spremljivo harmoniko; 13.45 Sto pisanih taktov; 15.40 Novost na knjižni polici: Ema Seghers: Mrtvi ostanejo mladi; 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 18.00 Kulturna kronika; 18.45 Domače aktualnosti; 20.25 Iz filmov in glasbenih revij z orkestrom Johny Douglas.

TELESNA KULTURA

V vseh predelih, kjer je dovolj debela snežna odeja, so pričakali novo leto številni turisti, zlasti pa ljubitelji smučanja. Na Pokljuki je bilo okrog 200 gostov, Kranjska gora (na sliki) in Krvavec pa sta se v teh dneh spremenila v pravo mravljinsko smučarjev

HK JESENICE :
HK TIGRENI (Oslo)
2:5 (1:1, 0:1, 1:3)

Jesenice, 3. januarja.

Sinoči je na Jesenicah gostoval hokejsko moštvo Tigreni iz Osla (Norveška), ki je član 1. norveške lige. V nelepigi, ki je zlasti proti koncu postala surova, so zmagali gostje z rezultatom 5:2. Za domačine je oba gola dosegel mladi Tišler. Srečanje sta sodila Božič in Kaltnekar.

In kratke potek srečanja:
I. tretjina — igra je bila enakovredna, zato je bil tudi rezultat 1:1.

II. tretjina — obe moštvi sta igrali borbeno, vendar pa se je mreža zatresla le enkrat, in sicer so bili uspešni gostje.

III. tretjina — borbenost se je stopnjevala do surovosti, v čemer so prednjačili gostje. S takšno igro pa jim je uspelo premagati domačine. Gledalci so bili z igro nezadovoljni, zlasti še, ker so pričakovali hokej, kakršnega so pred kratkim videli v srečanju s Švedii.

HK Železarna Jesenice : HK Zürich (Švic) 13:2 (4:1, 4:1, 5:0)

V ENEM STAVKU

Pogled na jeseniško drsališče

V GA-PA je 1. januarja dosegel izreden uspeh mladi jugoslovanski smučarski skakalec Šlibar, ki je v hudi mednarodni konkurenci s skokoma 83 in 79 m zasedel tretje mesto; Jemc je bil šesti, Langus pa 13.

Po ulicah Sao Paola je na tradicionalnem novoletnem teku tudi letos zmagal atlet Osvaldo Suarez, ki je progno 7400 m pretekel v 21:55,2; jugoslovanski atlet Subotić je bil s časom 22:51,5 deveti. — V II. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Hastingsu je bil Gligorit spet uspešen — premagal je Heemsthona (Z. Nemčija); v prvem kolu je premagal velemojstra Uhlmannna.

»ISKRA«, tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov, Kranj sprejme takoj

1 USLUŽBENCA ZA NOTRANJO INFORMATIVNO SLUŽBO

Pogoj: popolna srednješolska izobrazba.

Nastop službe: takoj.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Prijave sprejema personalni oddelek tovarne.

Ob nenadni izgubi naše drage in nepozabne žene in mame

PAVLE ERZEN

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje in darovali vence in cvetje, vsem ki so jo spremili na njeni zadnji poti v tako velikem številu, kot tudi gospodu župniku. Posebna zahvala sošedem za vsestransko pomoč in tolažbo v težkih in žalostnih urah. Vsem še enkrat najtoplejša zahvala.

Zlujoči: mož Janez in otroci Janez, Rudolf, Marjan, Pavla in Marija.

Gobovci, 30. decembra 1959.

PONEDELJEK, 4. JANUARJA

8.40 Mladinski mešani zbor gimnazije Celje p. v. Egona Kuneja; 9.00 Naš podlistek — Friedrich Dürrematt: Sodnik in njegov rabelj — I.; 10.10 Zabavna ruleta; 10.45 Pozdravi mladim risarjem; 11.00 Glasbena medigra; 11.35 Giuseppe Verdi: Tretje dejanje opere Nabuco; 12.15 Radijska kmečka univerza — Cita Bole: Zdravstveno stanje žene in otrok; 13.30 Z glasbo v dobro voljo; 12.25 Radijska šola za višjo stopnjo: Kaj delati? 15.40 Listi iz domače književnosti — Ada Škerl: Pesmi; 16.00 V svetu opernih melodij; 18.00 Radijska univerza: Astronavtika; 18.30 Sportni tednik; 20.00 Koktajl za zabavo; 20.45 Kulturni globus; 21.00 Bedrih Smetana: Trije češki plesi za klavir.

TOREK, 5. JANUARJA

8.05 Jutranje glasbeno popotovanje; 9.00 Z evropskimi pesnimi orkestri; 11. Nekaj slovenske solistične glasbe; 11.30 Odaja za otroke; 12.15 Kmetijski nakveti — Jože Kregar: Vrt v januarju; 12.40 Srbske narodne

Pravni nasveti

R. S. KRANJ

Vprašanje: V skladu s pravili podjetja vam je pripadalo 18 delovnih dni dopusta. Do 31. avgusta, ko ste zapustila podjetje, ste izkoristila 10 delovnih dni dopusta, ostali dopust niste izkoristili, ker vam podjetje tega ni dovolilo. Pred prenehanjem službenega razmerja ste opozorili podjetje, da bočete izkoristiti preostali dopust, vendar so vam odgovorili, da vam ta ne pripada, ker boste istega izkoristili v novem delovnem razmerju.

Odgovor: V skladu s 36. členom Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ št. 53/57) ima pravico do letnega dopusta delavec, ki je odpovedal ali kateremu je odpovedano in če preneha delovno razmerje po sporazumu, če do dneva, ko mu preneha delovno razmerje, izpolni pogoje, da ga izrazi. Organizacija mora delavcu iz prejšnjega odstavka omogočiti, da ima letni dopust. Delavcu, ki mu je odpovedano ali mu je delovno razmerje prenehalo po sporazumu, mora organizacija na njegovo zahtevo plačati nadomestilo za neizrabljen letni dopust. V vašem primeru bi morala gospodarska organizacija, kjer ste bili zaposleni do 31. avgusta, dovoliti, da bi izkoristili letni dopust, ker pa istega niste mogli po njihovi krivdi, vam je dolžna ista preostali dopust plačati.

Vprašanje: S 1. januarjem 1959 je bil pri podjetju, kjer ste bili zaposleni, uveden premijski pravilnik in vam je pripadala premija z ozirom na vaše delovno mesto. Pri delitvi premije ste prejeli akontacijo za prvo polletje v višini 7000 dinarjev. Pri dokončnem obračunu pa vam niso priznali ničesar več, češ da ste sama zapustila delovno mesto pri podjetju in to z 31. avgustom.

Odgovor: Premijski pravilnik je izdelan in prilagojen podjetju. V kolikor ste bili upravičeni na tem delovnem mestu do premije, vam ista pripada, ne glede na to ali ste z dne 31. avgusta zapustili delovno mesto.

B. J. KRANJ

Vprašanje: Ali vam pripada nadomestilo za zvišanje najemnine. Ste hišnik, imate stanovanje v ustanovi, za katerega plačujete najemnino.

Odgovor: V kolikor kot hišnik plačujete stanovanje, vam pripada nadomestilo za zvišanje najemnine v skladu z uredbo o izplačevanju nadomestila za povečano stenerino (Ur. list FLRJ št. 48/59) po predložitvi pismene izjave, da niste lastnik ali solesnik katerega drugega stanovanja in po predložitvi najemne pogodbe, iz katere se razvidi, da plačujete najemnino za stanovanje.

M. L. RADOVLJICA

Vprašanje: Učite se pečarske obrti že drugo leto. Mesečno nagrado dobite v višini 2700 din. Zanima vas, ali mora vajenec delati nadure in kako mu mora iste plačevati mojster.

Odgovor: Po uredbi o vajenčih (Ur. list FLRJ št. 39/52) je vajencem prepovedano vsako nočno in nadurno delo. Izjemoma je po 11. členu zgoraj citirane uredbe dovoljeno nočno in nadurno delo vajencem za posamezne poklice oziroma obrti in v posameznih primerih, kjer se praktičen pouk ne more izvršiti podnevi, republiški organ, ki je pristojen za ljudsko zdravje in socialno politiko dopoli praktičen pouk ponoči, obenem pa določi tudi ure nočnega pouka.

Vprašanje: Zanima vas, kdaj

lahko izkoristite kot vajenec letni dopust in koliko dni vam ga pripada

Odgovor: Po členu 15 Uredbe o vajenčih (Ur. list FLRJ št. 39/52) imajo vajenci vsako koledarsko leto pravico do 30-dnevnega plačnega letnega dopusta med poletnimi šolskimi počitnicami in do 7-dnevnega dopusta med zimskimi počitnicami.

R. J. KRANJ

Vprašanje: Zaposleni ste bili 13 let pri finančno samostojnem zavodu, meseca avgusta ste menjali službo in ste se zaposlili v istem zavodu pri drugem finančno samostojnem zavodu. Zanima vas, kje vam pripada 50% novoletna nagrada, ali pri prvem ali pri drugem zavodu.

Odgovor: V skladu s 3. točko odloka o dodelitvi novoletne nagrade uslužbencem in delavcem zveznih državnih organov in zavodov javnih služb (Uradni list FLRJ št. 48/59) pripada novoletna nagrada delavcem in uslužbencem, ki so bili na dan 24. novembra 1959 v delovnem razmerju pri ustanovi ali zavodu. V vašem primeru vam bo izplačal novoletno nagrado zavod, kjer ste sedaj zaposleni.

B. F. KRIZE

Vprašanje: 1. oktobra letos vam je potekla učna doba, to je 3 leta in 15 dni. Tega dne ste vložili prošnjo za polaganje pomočniškega izpita in sedaj čakate na izpit. Zanima vas, ali vam od dneva prijave še nadalje pripada nagrada kot vajencu.

Odgovor: V skladu s točko e) 17. člena Uredbe o vajenčih (Uradni list FLRJ št. 39/52) učenje preneha, ko napravi vajenec zaključni izpit. Ker ste še vedno vajenec, vam do položitve pomočniškega izpita pripada nagrada kot vajencu.

S. M. TRŽIČ

Vprašanje: Ali ima pravico zahtevati posestnik odškodnino za odvzem vode, katere teče po njegovem zemljišču. Vode ne bi odvzeli več kot za dve hiši, ker drugod vode ne morete dobiti.

Odgovor: Ker gre v danem primeru za napeljavno vodovoda — komunalni objekt, se obrnite na Občinski ljudski odbor Tržič, gradbeni odsek, kjer bodo uradili odnose z lastnikom in vam izdali za to potrebno odločbo.

Ob prazniku občine Železniki

čestitajo vsem delovnim kolektivom in vsemu prebivalstvu občine ter jim želijo veliko uspehov v novem letu 1960

Občinski ljudski odbor
Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZB
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZROJ
Občinski odbor RK
NIKO Železniki
LIP Češnjica
Čevljarna „Ratitovec“
Trgovsko podjetje Sora
Obrtno podjetje Tehnica
Obrtno podjetje Skupnost
Kmetijska zadruga Sora,
Zalog, Martinj vrh,
Češnjica, Dražgoše,
Selca, Bukovica in
Zgornja Luša

VISOKO PRIZNANJE ORGANIZACIJAM RK NA GORENJSKEM

V četrtek, 31. decembra se je na Gorenjskem končala ena doslej največjih prostovoljnih krvodajalskih akcij, ki jo je za potrebe transfuzijske postaje v Ljubljani organiziral OO RK Kranj skupno z občinskimi odbori in osnovnimi organizacijami RK. Ta velika in pomembna človekoljubna akcija, ki se je pričela 28. novembra v Škofji Loki in končala v četrtek v Cerkljah, je zelo dobro izpadla, saj je bil predvideni plan 5.000 krvodajalcev precej presežen, kljub temu, da v radovljiški in jeseniški občini ni bilo tolikšnega odziva, kot so pričakovali. Najbolje so se izkazali prebivalci Škofje Loke, Zirov, Železnikov, Bohinja, Bleda in Cerklj, najslabše pa v Kropi v radovljiški občini se je prijavilo le 70 ljudi.

Za ta veliki uspeh je Glavni odbor RK Slovenije organizacije RK na Gorenjskem nagradil s posebnim pismenim priznanjem.

ZBOROVANJE PROSVETNIH DELAVCEV

Na Jesenicah je bilo v tork posvetovanje ravnateljev strokovnih šol krajskega okraja, ki so se ga udeležili tudi pomočnik sekretarja Sveta za šolstvo LRS to, varih Lipuzič, republiški inspektor tovariš Jalen, načelnik okrajnega tajništva za šolstvo Jože Varl in drugi. Na zborovanju so predvsem govorili o novem predmetu — družbeno ekonomski vzgoji. Sprejeli so sklep, da bodo novi predmet vpeljali na vse šole in ga počevali povsod enako.

V VELESOVEM NISO HOTELI ZAOSTATI

Osnovna organizacija SZDL v Velesovem pri Cerkljah je za ključek lanskega leta opremila sejno dvorano v novozgrajenem Zadruga mdomu z novim televizijskim sprejemnikom, ki so ga kupili s samoprispevki prebivalstva in s pomočjo nekaterih kranjskih delovnih kolektivov. Kako so bili TV sprejemnika v Velesovem veseli, je potrdila otvoritvena predstava, ki se jo je razen 140 otrok udeležilo tudi večje število mladine in odraslih.

Zapoznele Novoletne
BODICE

Kajne, kako se svet hitro vrti! Kot bi ga vrgel čez streho, pa je leto pri kraju! In pri vsem tem je najbolj žalostno to, da si ob vsakem Novem letu za leto starejši!

Ondan mi je urednik rekel: »Dragi Bodicear, za Novo leto naj bodo tudi Bodice novoletne! Ne bodo preveč pikolovec pa napiši kaj bolj veselega iz tvoje popeitne malhe!»

To pot, sem si rekel, bom naredil kratek sprehod po Gorenjski, če so se ljudje kaj poboljšali. Navada je namreč, da ob Novem letu državljani naredijo obračun svojega dela. Ta sprehod naj bi bil moj novoletni obračun!

Pa sem že koj v začetku imel smolo. »V Kranjsko goro in Planico grem najprej pogledat,« sem si mislil, »kako se smučarji pripravljajo na tekmovanja!« Pa saj veste, star sem že in bolj slabo vidim, pa sem se vsedel v avtobus, ki pelje v Skofjo Loko. Napako sem opazil šele, ko je prišel k meni sprevodnik in hotel vozovnico, jaz pa jo nisem imel — in ne denarja. Doma sem pozabil denarnico — ali pa mi jo je Mrjana vzel iz suknjiča. Avtobus je ustavil, sprevodnik me je pograbil za ramena in me — s pomočjo noge — postavil na cesto. Znašel sem se tam nekje v Bitnjem, sam in neobgljen.

Kaj zdaj? Avtostop!

Tri ure sem dvigal roko in mahal vsakomur, kdor je prišel mimo, celo kolezarjem in mopedistom. Vsakdo mi je le prijazno pomahal v pozdrav — in že ga ni bilo! Končno je neki tovornjak le ustavil. Šofer me je vprašal:

»No, očka, kam?«
»V Kranj in potem naprej!« sem mu odgovoril in že sem sedel na mehkem sedežu poleg šoferja. Avto je bil star »kot zemlja«, nekoliko mlajši kot jaz pa verjetno vseeno. Vseposod okrog volana se je cedila neka čudna tekočina.

»Lahko ponudim cigareto?« sem se mu hotel vsaj skromno oddolžiti za prijaznost.
»Ne, hvala! Sicer kadim, toda v avtomobilu ne upam. Pa tudi vam ne priporočam! Saj vidite, da vseposod pušča bencin. Lahko se kaj vžge, potem bo pa hudič!«

V Kranju me je zložil! Kaj sedaj? Domov ne grem, ker bom sicer moral doma tudi ostati. Pri prijatelju sem si sposodil nekaj denarja — mislil je, da za dva deci! — in odšel na vlak, ki pelje v Kranjsko goro! Kupil sem vozovnico, potem pa se lepo zleknil na sedež in — zadremal.

»Kaj pa ti tu, mrcina pijana!« sem šel, na pol v snu, zaslišal »prevodnikov glas. Zahteval je karto.

»Aha, za drugi razred! Kaj pa delaš tukaj?«

Vsega tega nisem razumel! Kupil sem karto, navsezadnje pa se še peljati ne bom smel. Pa ni bilo tako hudo. Samo v drug vagon me je spremil ta »prijazni« sprevodnik in mi še celo poiskal prazen sedež, resda ne

tapeciran, pa kaj zato, sedel sem pa le...

Jesenice!
Kranjska gora!
Izstopil sem. Po želodcu mi je grozno »krulilo«. Lakota je sila neprijetna stvar!

Izstopil sem, naročil kosilo in dva deci črnega! Pa glej smolo! Ko sem pojedel in popil — međuš — sem se spomnil, da mi je prijatelj posodil samo toliko denarja, da sem ga imel komaj za vlak. Kaj sedaj? Natakariči »debelo denarnico sem skušal dopovedati, da bom plačal drugič, pa ni nič pomagalo...

Domov sem se pripeljal zastoj — z udobnim avtomobilom in s kratkim postankom v neki hiši na Jesenicah... Nihče ni zahteval od mene denarja za vozno karto, zadovoljili so se kar z — osebno izkaznico!

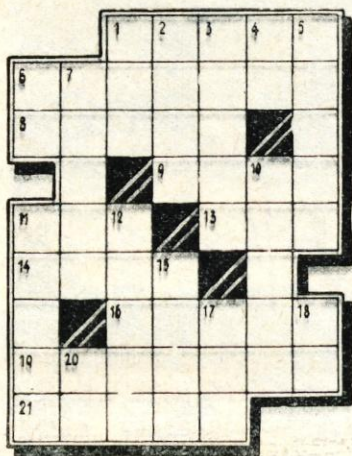
Dragi bralci, oprostite, kako je s pripravami na zimska tekmovanja v Kranjski gori in Planici, tega ne vem. Smola pač! Pa drugič!

Zdaj sem doma pri Marjani, od koder Vam voščim veliko sreče v novem letu 1960.

Vaš Bodicear

KRIŽANKA ST. 46

Vodoravno: 1. rusko mesto severovzhodno od Voroneža, 6. zelijna voha, 8. miren, ravnodušen človek, 9. moško ime, 11. imeni začetnic podpredsednika naše zvezne skupščine, 13. krajevni prislov, 14. nemški filozof (Immanuel), 16. glavno mesto Tunisa, 19. večkrat tépe, 21. prebivalec Grönlandije.

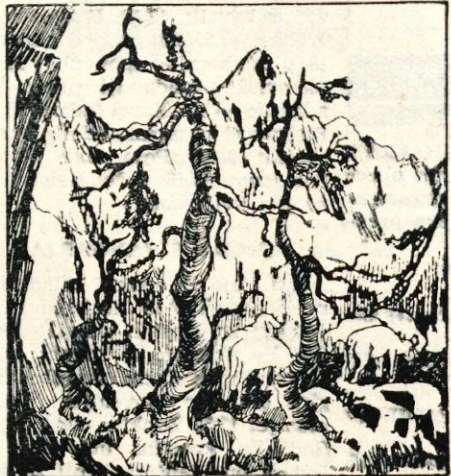

Navpično: 1. del glave, čutilo, 2. slog, 3. meketanje, 4. kemijski znak za aluminij, 5. svojilni zaimkek, 6. začetnic priimka in imena ilirskega pesnika, 7. otok v Jonskem morju (Odisej), 10. ime junaka Sofoklejeve drame (sin tebanskega kralja), 11. za določen namen sestavljeno moštvo, 12. ime moške osebe v Reymontovem romanu »Kmetje«, 15. glasbeni izraz za »vsi« (fonet.), 17. mutast, 18. hrvatski predlog, 20. sosedni črki abecede.

CESTE V MAKEDONIJI

Nad 3 milijarde dinarjev so vložili letos v 122 km novih cest v Makedoniji. Prihodnje leto bodo zgradili 70 km cest I. in II. reda.

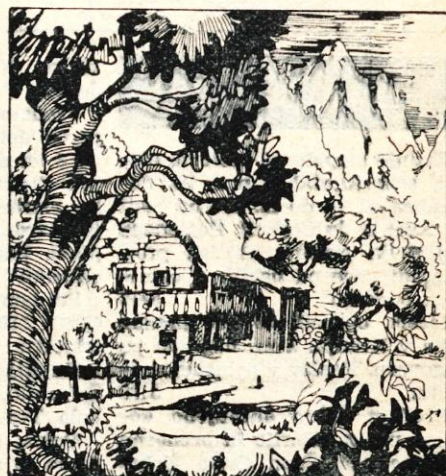
TONA SVETINA LOVČEVA HČI *Riše Milan Batista*

1. Na Slemenu pod Ostrim vrhom se je na zelenih vesinah, poraslih z redkimi macesni, obdanih s skalnimi čermi, pasla čreda belih ovc. Njih zvončkanje je v ujetem ritmu uspravajoče drobilo tišino visokogorskega sveta. Nad ozelenelim Spičjem se je mogočno dvigala nedostopna skalna piramida Ostraga vrha, prepadna in ošiljena kakor lemez. Vrh, obsijan od sonca, je vabil in hkrati grozeče odbijal. V kotlini so bili posejani pastirski stanovi. Veter se je igral s stebri dima in jih razbiljal. Dišalo je po mleku, maslu in siru.

2. Po lovski stezi, ki se je vedno v manjših vijugah kačasto vila v strmo, razdrapano pobočje, je prihajal krepak, tršat mož s košato brado in zelenim lovskim klobukom ter velikim oprtnikom na hrbtu. Puška mu je visela prek rame in se pobliškavala v soncu. Z enakomernim, dolgim korakom jo je ubiral v strmino in pot mu je oblival čelo. Večkrat je popravlil ovrtnik, poln soli za gamse. Za njim je z gibkimi koraki špešilo mlado, lepo deklo. Zagledalo se je bilo v trop gamsov v skalah in je zato nekoliko zaostalo.

3. Bila sta lovec Jozelj in njegova hči Minka. Niže na pobočju, globoko spodaj, debelo uro hoda iz doline, je čumela njuna samotna domačija — Zaslup. Pravzaprav to ni bila njuna domačija. Tuje je bil gospodar hiše in Jozelj je bil le njegov lovec. Ze precej vode je spršelo preko bližnjega slapa, ko jo je kupil od zapitega Slapnika tovarnar Goldschmid in jo preuredil v svojo lovsko postojanko. Pray tisto leto je v hiši prvič zajokala Minka. Jozelj je bil kar malo razočaran, saj je pričakoval sina.

Na grških otokih snemajo

FERNANDEL

„Kakršen skok - tak človek“

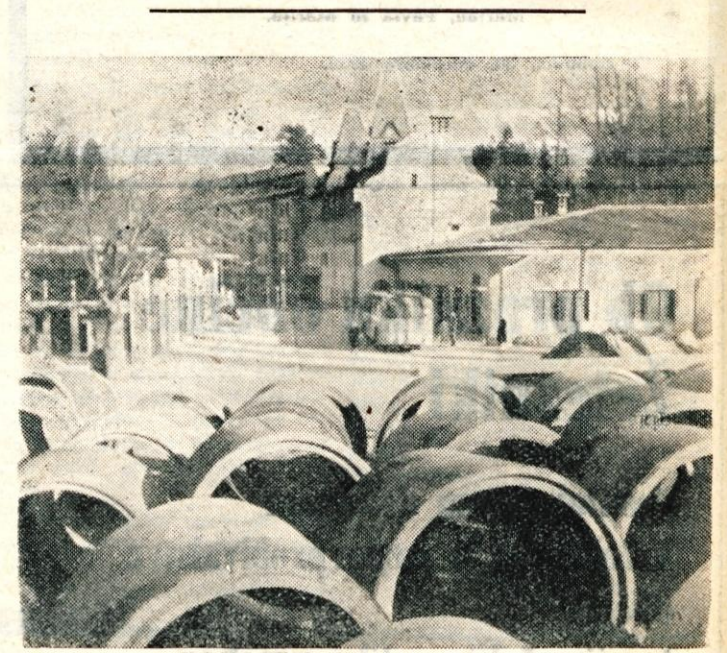
Ameriški fotograf Phillip Halsman si je omislil kaj nenavadno psihološko igro, ki jo imenuje »skokologija«. Le-ta se je spremeniła v novo družabno zabavo, ki se je iz Združenih držav Amerike razširila tudi v Evropo. Phillip Halsman trdi, da se lahko s fotografiranjem skoka nekega človeka oceni njegov karakter. Ta ameriški fotograf je izdal knjigo znanih »skakačev«. »Človek, ki skače, obvlada silo teže«, tolmači Halsman. »Ne more istočasno kontrolirati svoje gibe in mišice obraza in udov. Njegova maska izgine in vidimo le njegov jaz.« V njegovi knjigi so med drugim tudi slike znanega fizika dr. Roberta Oppenheimera, podpredsednika Združenih držav Amerike Richarda Nixona, angleškega pisatelja Aldousa

Grški otoki v vzhodnem Sredozemlju — Krit, Rodos in Mikronos, se v zadnjem času spreminjajo v »prirodne filmske ateljeje«, kakor jih naziva neki producent. V letu 1960 bodo tu posneli več pomembnih filmov. Izredne lepote in kulturno zgodovinske ostaline so zelo privlačne za snemanje grških filmov. Večino let-ah bodo posneli v koprodukciji. Čeprav je grška kinematografija še mlada, je vendar svetu že zelo znana. Nekateri grški filmi, med njimi tudi »Stela« in »Poslednja laž« so prejeli celo mednarodne nagrade. Posamezni igralci, n. pr.

znana grška igralka Melina Mercuri, so želi slavo tudi v inozemskih filmih.
Grška vlada je pripravljena nuditi vrsto olajšav inozemskim producentom, ki bi želeli snemati filme v Grčiji. Teh pa je seveda dovolj, saj nudi ta dežela mnogo privlačnega in še neizkoriščenega za to zvrst umetnosti.

Prav zaradi tega se v vaseh Rodosa v zadnjem času pogosto srečavajo znani ljudje iz filmskega sveta. Yul Bruyner in

Mitzi Gaynor snemata v vasi Lindon film »Iznenadenje«. Na istem otoku se pripravljajo na snemanje monumentalnega filma »Topovi Navarone« z glavnimi igralci Gregory Peckom, Magnani in Anthonyjem Quinnom. V prihodnjem letu bodo posneli film »Bitka pri Termopilah«. V filmu bo nastopala mednarodna filmska ekipa, v masovnih scenah pa več kot 4.000 grških vojakov. Film bo posnet v italijansko-ameriški koprodukciji.

Blejska razglednica — dela pri kanalizaciji so v polnem teku (Foto Kocjančič Anton)

Isaac Asimov
18
Jeklene kletke

Analiza situacije me je pripeljala do takih zaključkov. Edini prostor, kjer sme prebivalec mesta delati vse, kar hoče, in da ga o tem nihče nidešar ne vpraša, so osebni prostori. Tam bi bil lahko postavljen celo dvalovalni prisluškovalce. Navada, da ima človek v osebnih prostorih popola mir, je tako upoštevana, da prestopnika nihče ne bi niti opazil. Sekcijski osebni prostori pa so zelo blizu Elijahovega stanovanja, torej oddaljenost ne bi predstavljala ovire. Lahko bi bil uporabljen navadni prenosni model prisluškovalca. Odšel sem torej v osebne prostore, da bi stvar razjasnil.

»In kaj si našel?« je hitro vprašal Baley.
»Nič, Elijah. Niti sledu za prisluškovalcem.«
»Gospod Baley,« je povzel dr. Fastolfe, »sali vam zvenit to kot dovolj dober razlog?«

Baley se je bil že popolnoma otreseł negotovosti. »Morda,« je počasi začel »bi lahko bil dovolj dober razlog, vendar pa še zdaleč ne popola. On seveda ne ve, da mi je žena povedala, kje in kdaj je zvedela. To, da je robot, je zvedela takoj, ko je stopila iz hiše. Toda tedaj je glas o tem krožil po mestu že nekaj ur. Potemtakem se dejstvo, da je robot, ni moglo zvedeti po prisluškovanju naj-nemu sinočnjemu pogovoru.«

»Toda robotov odhod v osebne prostore je vendarle pojasnen,« je dodal dr. Fastolfe.

»Nekaj pa vendarle še ni jasno,« je žolčno povzel Baley. »Kdaj in kje je prišlo na dan, da je to robot? Kako so se začele širili vesti, da je vseirski robot v Mestu? Kolikor vem, sva vedela o tem le komisar Enderby in jaz in o tem nisva govorila z nikomer. Komisar, ali je kdo v odseku vedel za to?«

»Ne,« je zaskrbljeno odgovoril Enderby. »Niti mestni načelnik ne. Samo midva in dr. Fastolfe.«

»In on,« je poudaril Baley in pokazal s prstom robota.

»Jaz?« je vprašal R Daneel.
»Da, ti.«

»Saj sem bil ves čas s teboj, Elijah.«
»Ne ves čas,« je besno odvrnil Baley. »V osebnih prostorih sem se zadržal kake pol ure, morda celo več in šele potem sva šla v

moje stanovanje. V tem času nisva imela stikov in tedaj si ti dobil zvezo s svojo skupino v Mestu.«

»S kakšno skupino?«
»Kakšno skupino?« se je zasmehoval Enderbyjev glas kot odmev.

Baley je vstal s stola in se obrnil k trimenzlovijskemu sprejemniku. »Komisar, prosim te, da pazljivo prisluhneš. In povej mi, če se s čem ne boš strinjaj. Glas o umoru je prišel na dan v čudni sočasnosti s tvojim obiskom v Mestu Vsemircev, kjer si imel sestanek z umorjenim. Pokazali so ti telo nečesa, kar bi lahko bilo človeško bitje, toda truplo je izginito in podrobnejša preiskava je onemogočena.«

Vsemirci trdijo, da je morilec Zemljan in to trditve opirajo le na predpostavko da je prebivalec Mesta zapustil Mesto in prišel k njim čez odprti prostor — ponoči in sami Sam veš, da je vse to precej neverjetno.

Potem pa pošljejo v Mesto takoimenovanega robota, da ga sprejmejo. In prva robotova akcija je, da grozi ljudem z revolverjem. Druga, da raztroši po Mestu, da je prišel k nam vseirski robot. In glasovi so tako precizni, da mi je Jessie povedala, da je znano celo to, da robot sodeluje s policijo. Vse kaže, da bo kmalu med ljudmi tudi to, da je robot rokaval s tistim revolverjem. Morda pa že na kvaševih farmah in v hidroponskih centralah Long Islanda govori, da hodi po Mestu robot-morilec.«

»To ni mogoče. Ni mogoče,« je zastokal Enderby.

»Je mogoče. To se ravnokar dogaja, komisar. Ali ne razumeš? V Mestu zares obstoja tajna organizacija, toda vodijo jo od tod, iz Mesta Vsemircev. Vsemirci so si zagotovili pot, po kateri bodo takoj raznesli glasove o umoru. Želijo si upovor. Želijo da bi meščani napadli Mesto Vsemircev. Kolikor slabše bodo tekli dogodki v Mestu, toliko bolj bo zanje — in vseirske ladje bodo prišle in zavzele mesta na Zemlji.«

Dr. Fastolfe je popolnoma umirjeno rekel: »Pred petindvajsetimi leti smo imeli vzrok — upor ob Pregrad.«

»Toda tedaj niste bili pripravljeni. Zdaj pa ste,« Baley je srce noro razbiljalo.

»Pripisujete nam zelo prefinjeno zaroto, gospod Baley. Toda, če bi želeli zavzeti Zemljo, bi lahko storili to na mnogo bolj preprost način.«

»Nemara ne, dr. Fastolfe. Vaš takoimenovani robot mi je povedal, da so mnogi o Zemlji na Zunanjih Svetovih zelo različna. Mi-

slim, da je vsaj to povedal po resnici. Nemara osvajalne vojne vaš ljudje ne bi sprejeli preveč navdušeno. Morda je bil potreben prav tak incident. Dober incident, ki bi obrnil javno mnenje proti nam.«

»Na primer umor? Mislite to? Priznati morate, da bi moral biti umor v takem primeru insceniran. Menda vendar ne mislite, da bi mi zares ubili človeka za voljo incidenta?«

»Napravili ste robota, ki je bil podoben dr. Sartonu in streljali gvanj. Ostanke ste pokazali komisarju Enderbyju.«

»Ker smo torej uporabili R. Daneela, da je personificiral dr. Sartona v lažnem umoru,« je nadaljeval dr. Fastolfe, »moramo zdaj uporabljati dr. Sartona, da igra vlogo R. Daneela v lažni preiskavi umora.«

»Točno. Vse to vam govorim v prisotnosti priče, ki ni prav tukaj in ki je ne morete odstraniti, a je dovolj pomembna, da ji bo prišel na vraga Mesta in tudi Washington. Pripravljeni bomo na vaš prihod in vemo, kakšni so vaši nameni. Če bo potrebno, se bo naša vlada obrnila naravnost na vaše ljudstvo in mu pojasnila, kako stojijo stvari. Ne verjamem, da bi lahko ostala taka medplanetarna agresija nekaznovana.«

Fastolfe je odločno odkimal z glavo. »Prosim vas, gospod Baley, nerazumno govorite. Zares imate čudne misli. Poskušajte mirno misliti, da je R. Daneel zares R. Daneel. Misliiva torej, da je to zares robot. Ali ne bi bilo potem naravno, da je komisar Enderby videl mrtvega dr. Sartona? Težko bi bilo verjetno, da je bil to neki tretji robot. Komisar Enderby je bil zraven pri konstrukciji R. Daneela in lahko nam zagotovi, da obstoja samo en tak robot.«

»Če smo že pri tem,« je trdovratno nadaljeval Baley, »naj povem, da komisar ni strokovnjak za robotiko. Vi imate lahko celo zbirko takih robotov.«

»Otvladajte se vendar, gospod Baley. In če je R. Daneel zares R. Daneel? Kaj torej? Ali ne bi v tem primeru vsa vaša zgradba padla v vodo? Ali bi imeli potem še osnovo za verjetnost v popolnoma melodramatično in nemogočo medplanetarno zaroto, kakršno ste konstruirali?«

»Če bi bil robot! Toda jaz pravim, da je človek!«
»Stvari vendar niste raziskali, gospod Baley,« je rekel Fastolfe. »Da bi se robot, pa celo zelo humanoidni robot, razlikoval od človeškega bitja, niso potrebne negotove dedukcije iz malenkosti, ki jih stori ali izgovori. Ali ste, na primer, poskusili zabosti iglo v R. Daneela?«

»Saj?« je obstal Baley z odprtimi usti.